

De waarde van geld is een illusie

Nu én na uw pensioen uw levensstandaard op peil houden. Dat wil iedereen wel. Helaas lukt dat niet altijd. De oorzaak? Money illusion!

Door Ramón Wernsen

W ie voor lange tijd geld opzij zet voor de toekomst krijgt te maken met inflatie. De geldontwaarding zorgt ervoor dat u met hetzelfde bedrag straks minder kunt kopen dan nu. Dat is het gevolg van prijsstijgingen. Iets om rekening mee te houden. Een hogere inflatie betekent dat wanneer u uw bezittingen gelijke tred wilt laten houden met deze inflatie, u meer rendement nodig hebt of een hoger inkomen. Veel mensen denken nominaal en kunnen zich moeilijk een voorstelling maken van toekomstige reële bedragen. Dit wordt de geldillusie genoemd.

De inflatie in 2017 bedraagt circa 1,4%. Maar volgend jaar kan die weer anders zijn. Het effect dat de inflatie heeft op uw financiën kan hoger of lager uitpakken. 'Dit heeft vooral te maken met uw uitgavenpatroon. Hebt u twee benzine slurpende auto's, dan hebt u een ander inflatiecijfer dan iemand die een elektrische auto rijdt of in het hartje van een stad woont en veel gebruikmaakt van het openbaar vervoer of de (bak)fiets', aldus Harry van Houdt, financieel planner bij de Nederlandsche Planners Associatie.

Een handige tool is de persoonlijke inflatiecalculator. Deze is ontwikkeld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en berekent uw persoonlijke inflatiecijfer op basis van uw uitgavenpatroon (www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/persoonlijke-inflatiecalculator).

Uit deze tool kan blijken dat uw werkelijke inflatiecijfer lager dan wel veel hoger ligt dan de inflatie die in de media wordt gecommuniceerd. Econoom John Williams beweerde ooit op Shadowstats.com dat de werkelijke inflatie het dubbele is van het cijfer dat wordt opgegeven.

Inflatie heeft ook invloed op de hoogte van uw pensioen. Op Mijnpensioenoverzicht.nl kunt u zien hoeveel pensioen u tegemoet kunt zien. Deze bedragen zijn echter allemaal in 'euro's van nu'. U weet dus niet wat de koopkracht van uw pensioen later is. Grote kans dat dit minder is dan u nu denkt. Stel dat de prijzen elk

jaar met 2% stijgen en uw pensioenfonds compenseert u hier niet voor. Dan kunt u na tien jaar ongeveer 20% minder kopen dan nu.

'Veel pensioenfonds kunnen ook in de komende vijf jaar waarschijnlijk niet indexeren en mogelijk duurt het nog zo'n vijftien jaar voordat ze weer volledig kunnen indexeren. Hierdoor zullen de opgebouwde pensioenen ook de komende jaren veel koopkracht verliezen', aldus Angelo van Nies, pensioenspecialist en eigenaar van ARX.

Stel, u bent 48 jaar oud en u wilt vanaf het ingaan van uw pensioen op 68-jarige leeftijd uw levensstijl kunnen voortzetten. Uit uw pensioenoverzicht maakt u op dat u inclusief AOW €1500 netto per maand pensioen krijgt, levenslang. U wilt graag uw huidige uitgavenpatroon van €3000 netto per maand blijven voortzetten. Hoeveel kapitaal hebt u op uw pensioendatum dan nodig om het tekort van €1500 netto per maand aan te vullen?

Uitgaande van een levensverwachting van 90 jaar hebt u — zonder rekening te houden met inflatie — over 20 jaar €355.000 nodig. Wordt er echter rekening gehouden met een geldontwaarding van 2% per jaar, dan stijgt het benodigde doelkapitaal naar €655.000. Oftewel bijna 85% meer. Dit verschil loopt op of af naarmate uw persoonlijk inflatiecijfer hoger of lager is dan het landelijke gemiddelde. Bij de berekeningen is uitgegaan van een verwacht rendement op het doelvermogen in de uitkeringsfase van 1%.

Wanneer u het effect van inflatie kent op uw financiële situatie, dan wordt het ook duidelijk dat er een verschil bestaat tussen de aflossing van bijvoorbeeld een (hypotheek)schuld en het opbouwen van vermogen voor de studie van een kind, een wereldreis of eerder stoppen met werken.

'Voor deze laatste doelen is in de toekomst meer geld nodig, omdat de kosten van het collegegeld, boeken, hotelkosten en boodschappen waarschijnlijk op de langere termijn zullen stijgen. De aangegane lening voor de aankoop van een

huis echter is en blijft hetzelfde, oftewel nominaal. Bovendien zal het bedrag van de schuld "goedkoper" aanvoelen als uw inkomsten toenemen', stelt Van Nies.

Uitgaande van een gemiddelde inflatie op de langere termijn van 2% is duidelijk dat u fors meer geld nodig hebt om uw doelen te realiseren. Het effect van rente op rente kunt u makkelijk berekenen door middel van de regel van 72. Deze werkt als volgt: deel 72 door het rendementspercentage en u krijgt

Oude dag Bereken op tijd hoeveel extra geld straks nodig is voor eenzelfde uitgavenpatroon

het aantal jaren dat nodig is om uw inleg te verdubbelen. Stel, u gaat uit van een verwacht nettorendement van 2%, dan duurt het $72 : 2 = 36$ jaar voordat uw kapitaal is verdubbeld. Gaat u uit van een verwacht rendement van 6%, dan duurt dit $72 : 6 = 12$ jaar.

Met een relatief laag rentepercentage is het dus lastig uw vermogen snel te laten groeien om uw doelstellingen op de langere termijn te bereiken. Van Houdt: 'U zou dan kunnen overwegen om te gaan beleggen. Op de lange termijn biedt dit waarschijnlijk een hoger rendement dan sparen. Wel moet u rekening houden met meer risico én een ander risico dan bij sparen.' De factor tijd werkt in uw voordeel als u belegt om doelen op lange termijn te realiseren. Dit wordt ook wel de beleggingshorizon genoemd. Hoe langer u de tijd hebt, hoe meer risico u zou kunnen lopen op uw geld. De gedachte hierachter is dat slechte rendementen dan nog gecompenseerd kunnen worden door goede rendementen.

Of u nu kiest voor sparen of beleggen of een andere manier van vermogen opbouwen, u profiteert van het zogeheten rente-op-rente-effect. Dit zou Albert Einstein desgevraagd het achtste wereldwonder noemen. De kracht hiervan is immers enorm. Om hiervan te profiteren is het zaak om rendement dat u op uw rekening ontvangt niet op te nemen. Hierdoor wordt over dit bedrag ook weer rente vergoed. Daardoor groeit het kapitaal niet lineair, maar volgens een steeds stijgende curve (licht exponentieel).

Kortom, het is een illusie om te denken dat u met het bedrag op uw pensioenoverzicht hetzelfde kunt kopen als vandaag. Bereken dan ook op tijd hoeveel extra kapitaal u nodig hebt om te genieten van een onbezorgde financiële oude dag.

Ramón Wernsen is financieel planner en publicist.